```
1990 yil
====
1980 yil
----
2000 yil
----
#1993 yil
"Metrologiya to'g'risida"gi qonun nechta moddadan iborat?
#21
12
====
23
====
30
++++
Metrologiyani nechta bo'limga bo'linadi?
2 ta
#3 ta
====
4 ta
====
bo'limlarga bo'linmagan
++++
Nazariy metrologiya - ...
# metrologiyaning fundamental asoslarini ishlab chiqish predmeti
bo'lgan sohasidagi metrologiya bo'limi
Metrologiya bo'yicha milliy idora faoliyatiga qarashli va birliklar,
o'lchash usullari, o'lchash vositalari va o'lchash laboratoriyalariga
davlat talablarini o'z ichiga olgan metrologiya bo'limi.
Nazariy metrologiya ishlanmalarini va qonunlashtiruvchi metrologiya
qoidalarini amaliy qo'llanish masalalari bilan shug'ullanuvchi
metrologiya bo'limi.
Metrologiyaning o'lchash usullari va vositalarini o'rganadigan alohida
bo'limi
++++
Metrologiyaning fundamental asoslarini ishlab chiqish predmeti bo'lgan
sohasidagi metrologiya bo'limi bu ...
#Nazariy metrologiya
Tarixiy metrologiya
Qonunlashtiruvchi metrologiya
Amalaiy metrologiya
```

"Metrologiya to'g'risida"gi qonun qachon qabul qilingan?

```
++++
Qonunlashtiruvchi metrologiyaning ta'rifini toping.
Nazariy metrologiya ishlanmalarini va qonunlashtiruvchi metrologiya
qoidalarini amaliy qo'llanish masalalari bilan shug'ullanuvchi
metrologiya bo'limi.
Metrologiyaning o'lchash usullari va vositalarini o'rganadigan alohida
bo'limi
____
#Metrologiya bo'yicha milliy idora faoliyatiga qarashli va birliklar,
o'lchash usullari, o'lchash vositalari va o'lchash laboratoriyalariga
davlat talablarini o'z ichiqa olgan metrologiya bo'limi bu - ...
hisoblanadi.
Metrologiya bo'yicha milliy idora faoliyatiga qarashli va birliklar,
o'lchash usullari, o'lchash vositalari va o'lchash laboratoriyalariga
davlat talablarini o'z ichiga olgan metrologiya bo'limi.
+ + + +
Metrologiyaning fundamental asoslarini ishlab chiqish predmeti bo'lgan
sohasidagi metrologiya bo'limi - bu ...
Qonunlashtiruvchi metrologiya
Amalaiy metrologiya
#Nazariy metrologiya
Tarixiy metrologiya
Qaysi javobda bizning ajdodlarimiz o'lchashlarda foydalangan o'lchov
birliklari keltirilgan?
gaz, quloch, botmon, osham, gallon, yard, farsax, arshin, desyatina
yard, qarich, gaz, pud, zolotnik, osham, osh qoshiq, farsax, misqol
#gadam, garich, gaz, pud, botmon, osham, osh goshiq, farsax, misgol
gadam, garich, fut, unsiya, botmon, arshin, osh goshiq, farsax
Bir bitmon necha kilogrammga teng?
====
16,38 kg
====
#163,8 kg
====
131,04 kg
====
262,08 kg
+ + + +
Amaliy metrologiya -...
#Nazariy metrologiya ishlanmalarini va qonunlashtiruvchi metrologiya
qoidalarini amaliy qo'llanish masalalari bilan shuq'ullanuvchi
metrologiya bo'limi.
```

```
Metrologiyaning o'lchash usullari va vositalarini o'rganadigan alohida
bo'limi
Metrologiya bo'yicha milliy idora faoliyatiga qarashli va birliklar,
o'lchash usullari, o'lchash vositalari va o'lchash laboratoriyalariga
davlat talablarini o'z ichiga olgan
Metrologiyaning fundamental asoslarini ishlab chiqish predmeti bo'lgan
sohasidagi metrologiya bo'limi
++++
Nazariy metrologiya ishlanmalarini va qonunlashtiruvchi metrologiya
qoidalarini amaliy qo'llanish masalalari bilan shug'ullanuvchi
metrologiya bo'limi bu - ... dir.
Nazariy metrologiya
#Amaliy metrologiya
Tarixiy metrologiya
Qonunlashtiruvchi metrologiya
Quyidagi ta'rifda qoldirilgan so'zlarni toping va o'rniga qo'ying:
"Metrologiya bu-... ularning birliligini ta'minlash ... hamda kerakli
aniqlikka erishsish yo'llari haqidagi fandir.
#o'lchashlar, usullari va vositalari
o'lchashlar, asboblari va jihozlari,
o'lchash usullari, texnik vositalari
o'lchash asboblari, asoslari
++++
Metrologik nazorat - bu ...
#O'lchash vositalarini giyoslash, ularning birliligini ta`minlash hamda
metrologiya goidalariga amal gilinishini tekshirishga garatilgan
faoliyat
====
Metrologiya qoidalariga rioya qilinishini tekshirishga asoslangan
faoliyat
====
Davlat idoralarida o'lchashlar birliligini ta`minlashga qaratilgan
faolivat
O'lchash vositalarini sinash va attestatlash bilan shug'ullanuvchi
faoliyat
+++++
O'lchash vositalarini qiyoslash, ularning birliligini ta`minlash hamda
metrologiya qoidalariga amal qilinishini tekshirishga qaratilgan
faoliyatga ... deyiladi.
Metrologik tekshiruv
#Metrologik nazorat
```

```
Metrologik sinov
Metrologik attestatlash
Metrologik xizmat - ...
#o'lchashlar birliligini ta`minlash ishlarini bajarish va metrologik
tekshiruv va nazoratni amalga oshirish uchun qonunga muvofiq tashkil
etiladigan xizmat.
====
Davlatda o'lchashlar birliligini ta`minlash ishlariga rahbarlikni
bajarishga vakolatli davlat boshqaruv idorasi.
O'lchashlar birliligini ta`minlashga qaratilgan faoliyat
Korxonalardagi o'lchash vositalarini sinash, attestatlash uchun
o'tkaziladigan ishlar
O'lchashlar birliligini ta`minlash ishlarini bajarish va metrologik
tekshiruv va nazoratni amalga oshirish uchun qonunga muvofiq tashkil
etiladigan xizmat.
Metrologik tekshiruv
#Metrologik xizmat
Metrologik sinov
Metrologik attestatlash
Davlat metrologik nazorati nima?
#Mamlakatda o'lchashlar birliligini ta'minlash bo'yicha ishlarini
mintaqalararo va sohalararo darajada bajaruvchi hamda davlat metrologik
tekshiruvi va nazoratini amalga oshiruvchi metrologik xizmatdir.
Mamlakatda davlat metrologik tekshiruvi va nazoratini amalga oshiruvchi
metrologik
Ma'lum bir tashkilot yoki mussasada o'lchashlar birliligini ta'minlash
bo'yicha ishlarini bajaruvchi hamda metrologik tekshiruv va nazoratni
amalga oshiruvchi metrologik xizmatdir.
====
Mamlakatdagi barcha sohalarda qo'llaniladigan o'lchash vositalarini
nazorat qilish va tekshirishga qaratilgan metrologik xizmatdir.
Mamlakatda o'lchashlar birliligini ta'minlash bo'yicha ishlarini
mintagalararo va sohalararo darajada bajaruvchi hamda davlat metrologik
tekshiruvi va nazoratini amalga oshiruvchi metrologik xizmatga ...
deyiladi.
Metrologik xizmat
Metrologik tekshiruv
#Davlat metrologik nazorati
====
```

Metrologik sinov ++++ Mamalakatimizda davlat metrologik xizmatiga kim rahbarlik giladi? O'z R Vazirlar mahkamasi #O'zstandart agentligi Metrologiya xizmatlari ko'rsatish bosh markazi Milliy etalonlar markazi Yuridik shaxs metrologik xizmati bu qanday xizmat sanaladi? Mamlakatdagi barcha sohalarda qo'llaniladigan o'lchash vositalarini nazorat qilish va tekshirishga qaratilgan metrologik xizmatdir. ==== #Mazkur muassasa (yoki tashkilot)da o'lchashlar birliligini ta'minlash ishlarini bajruvchi va metrologik tekshiruv va nazoratni amalga oshiruvchi metrologik xizmatdir. ==== Mamlakatdagi barcha sanoat korxonalarida davlat metrologik tekshiruvi va nazoratini amalga oshiruvchi metrologik Mamlakatda o'lchashlar birliligini ta'minlash bo'yicha ishlarini mintagalararo va sohalararo darajada bajaruvchi hamda davlat metrologik tekshiruvi va nazoratini amalga oshiruvchi metrologik xizmatdir. $+\!+\!+\!+$ Mazkur muassasa (yoki tashkilot)da o'lchashlar birliligini ta'minlash ishlarini bajruvchi va metrologik tekshiruv va nazoratni amalga oshiruvchi metrologik xizmatga ... deyiladi. davlat metrologik xizmati davlat metrologik tekshiruvi Metrologik tekshiruv #yuridik shaxs metrologik xizmati Metrologik ta`minot nima? # O'lchashlar birliligini ta`minlash va talab etilgan aniqlikka erishish uchun zarur bo'lgan texnikaviy vositalar, tartib va qoidalarning, me`yorlarning, ilmiy va tashkiliy asoslarining belgilanishi va tadbiq etilishi ==== O'lchashlar birliligining bir xil bajarilishini ta`minlash va asboblarning to'g'ri ishlashi uchun zarur bo'lgan texnikaviy vositalar, tartib va qoidalarning, me`yorlarning, ilmiy va tashkiliy asoslarining belgilanishi va tadbiq etilishi Metrologik ta`minot deganda o'lchash vositalarining ishga yaroqliligini tashkil etish, ta`minlash tushuniladi

O'lchash vositalarini me`yoriy asoslarini belgilanishi va tadbiq

etilishi

```
+ + + +
O'lchashlar birliligini ta`minlash va talab etilgan aniqlikka erishish
uchun zarur bo'lgan texnikaviy vositalar, tartib va qoidalarning,
me`yorlarning, ilmiy va tashkiliy asoslarining belgilanishi va tadbiq
etilishiga ... deyiladi.
davlat metrologik xizmati
davlat metrologik tekshiruvi
#Metrologik ta`minot
Metrologik tekshiruv
Metrologik tekshiruv - ...
#o'lchash jarayoni elementlarini me'yoriy hujjatlar talablariga
muvofiqligini aniqlash va tasdiqlashni o'z ichiga olgan vakolatli
idoralar va shaxslar faoliyatidir.
o'lchash jarayonini me'yoriy hujjatlar talablariga muvofigligini
aniqlash va tasdiqlashni o'z ichiga olgan vakolatli idoralar va
shaxslar faoliyatidir.
o'lchashlarni bajaruvchilarning hatti-harakati me'yoriy hujjatlar
talablariga muvofiqliqini aniqlash va tasdiqlashni o'z ichiqa olgan
vakolatli idoralar va shaxslar faoliyatidir.
O'lchash jarayonidagi sharoitlarning me'yoriy hujjatlar talablariga
muvofiqligini aniqlash va tasdiqlashni o'z ichiga olgan vakolatli
idoralar va shaxslar faoliyatidir.
++++
O'lchash jarayoni elementlarini me'yoriy hujjatlar talablariga
muvofiqligini aniqlash va tasdiqlashni o'z ichiga olgan vakolatli
idoralar va shaxslar faoliyati bu - ...
metrologik xizmatdir
metrologik ta'minotdir
#metrologik tekshiruvdir
iste'molchilarga xizmat ko'rsatishdir
+ + + +
Metrologik nazorat - ...
# O'lchash jarayoni elementlarining holati, ishlatilishi va o'rnatilgan
tartibda metrologik qoidalar amalga oshirilganligini baholash bo'yicha
vakolatlui idoralar va shaxslar faoliyati.
O'lchash jarayonini me'yoriy hujjatlar talablariga muvofiqligini
aniqlash va tasdiqlashni o'z ichiga olgan vakolatli idoralar va
shaxslar faoliyatidir.
```

O'lchashlarning me'yoriy hujjatlar talablariga muvofiqligini aniqlash va tasdiqlashni o'z ichiga olgan vakolatli idoralar va shaxslar faoliyatidir.

```
O'lchashlarni bajaruvchilarning hatti-harakati me'yoriy hujjatlar
talablariga muvofiqligini aniqlash va tasdiqlashni o'z ichiga olgan
vakolatli idoralar va shaxslar faoliyatidir.
. Metrologik ta`minotning nechta asosi mavjud?
#4 ta: ilmiy asosi, tashkiliy asosi, texnikaviy asosi, me'yoriy-qonuniy
asosi
____
ta: ilmiy asosi, tashkiliy asosi, texnikaviy asosi
2 ta: ilmiy asosi va tashkiliy asosi
2 ta: texnikaviy asosi va me'yoriy-qonuniy asosi
+ + + +
Metrologik ta`minotning tashkil etuvchi asoslari bor. Bular: 1) ilmiy
asosi; 2) tashkiliy asosi; 3) me'yoriy-qonuniy asosi; 4) .....
To'rtinchi tashkil etuvchi asosni ayting.
#texnikaviy asosi
yuridik asosi
====
bazaviy asosi
himoyaviy asosi
Metrologik ta`minotning ilmiy asosini nima tashkil etadi?
Me`yorlar va qonuniy hujjatlar
O'lchash usullari va vositalarini takomillashtirish
Etalonlar, namunaviy va ishchi o'lchash vositalari
#Metrologiya fani
++++
Metrologik ta'minotning me'yoriy-qonuniy asoslarini tegishli
respublika .... tashkil etadi. Ushbu ta'rifda qoldirilgan so'zlarni
aniqlab, o'rniga qo'ying.
qonunlari, davlat standartlari
davlat va tarmoq standartlari, rahbariy hujjatlar, klassifikatorlar
#qonunlari, davlat standartlari, davlat va tarmoqlarning me'yoriy
hujjatlari
qonunlari, O'zR Vazirlar mahkamasi qarorlari
Metrologik ta'minotning tashkiliy asoslarini nima tashkil etadi?
#Davlat va mahkamalardagi metrologik xizmatdan tashkil topgan O'zR
metrologik xizmati
====
Korxonalardagi metrologik faoliyatlar
```

```
O'zstandart agentligining bajaradigan faoliyatlari
Milliy etalonlar markazi faoliyati
Xalqaro elektrotexnika komissiyasi qachon tashkil topqan?
1899yilda
====
#21906 yilda
1900 yilda
____
 1901 yilda
Metrologik ta`minotning tashkiliy asosi deganda nimani tushunasiz?
Tegishli respublika qonunlari, davlat standartlari, davlat va
tarmoqlarning me`yoriy hujjatlari
Kattaliklar birligining davlat etalonlari, kataliklar birligini
etalonlardan ishchi vositalarga uzatish
#Davlat va mahkamalardagi metrologik xizmatdan tashkil topgan
O'zbekiston Respublikasi metrologiya xizmati
Standart ma`lumotnomalar, mahsulotning majburiy davlat sinovlari
Metrologik ta`minotning me`yoriy-qonuniy asoslari asosi deganda nimani
tushunasiz?
#Tegishli respublika qonunlari, davlat standartlari, davlat va
tarmoqlarning me`yoriy hujjatlari
O'lchash vositalarining majburiy davlat sinovlari va ularni bajarish
uslublarining metrologik attestasiyasi
O'Lchash vositalarini yaratish va ishlab chiqishni yo'lga qo'yish
Moddiy boyliklarning va energetik resurslarining hisobini olib borish
ishonchliligini ta`minlash
Metrologiya bo'yicha milliy idora- ...
O'lchashlar birligini ta`minlash ishlarini amalga oshiruvchi metrologik
xizmat
____
Metrologik nazoratni amalga oshiruvchi idora
#davlatda o'lchashlar birliligini ta`minlash ishlariga rahbarlikni
bajarishga vakolatli davlat boshqaruv idorasi
Metrologik tekshiruv ishlarini bajaruvchi idora
Davlat metrologiya tekshiruvi va nazoratining ob`ektlari qaysi javobda
ko'rsatilgan?
====
```

```
#Etalonlar, o'lchash vositalari, modda va materiallar tarkibi hamda
xossalarining standart namunalari, o'lchash tizimlari, ularning
bajarish uslubiyatlari
O'lchovlar, asboblar
Mahsulotlar, jarayonlar, xizmatlar
Metrologik xususiyatlar
+\!+\!+\!+
Parametr nima?
#Parametr - berilgan kattalikni o'lchashda yordamchi sifatida
qaraladigan kattalik
Parametr- o'lchash vazifasining asosiy maqsadiga muvofiq o'lchanishi
lozim bo'lgan va o'lchanadigan yoki o'lchangan kattalik
Parametr-kattalik uchun qabul qilingan birliklarning ma`lum bir soni
bilan kattalikning o'lchamini ifodalash.
Parametr-kattalikning qiymatiga kiruvchi nomsiz son.
Berilgan kattalikni o'lchashda yordamchi sifatida qaraladigan kattalik
kattalik
yordamchi kattalik
____
hosilaviy kattalik
----
#parametr
+\!+\!+\!+
Asosiy birliklarga nimalar kiradi?
Vol`t, Om, Genri, sekund, gers, metr, kilogramm
#metr, klogramm, sekund, Amper, Kel`vin, mol, kandela
Genri, sekund, radian, steradian, metr, amper, mol
kandela, sekund, radian, steradian, metr, amper, mol
Mamlakatimizda etalon zahirasini rivojlantirish va mukammallashtirish,
kattaliklar birliklarining davlat etalonlarini yaratish, saqlash va
qo'llanishi bo'yicha ishlarni kim olib boradi?
====
O'z R Vazirlar mahkamasi
Milliy etalonlar markazi
Metrologiya xizmatlari ko'rsatish bosh markazi
# O'zstandart agentligi
++++
```

Milliy etalonlarni yaratish, tasdiqlash, saqlash va asrash qoidalarini o'rnatish va ularning xalqaro darajada taqqoslanishini ta'minlash qaysi tashkilot vakolatiga kiradi? Metrologiya xizmatlari ko'rsatish bosh markazi O'z R Vazirlar mahkamasi #O'zstandart agentligi Milliy etalonlar markazi Kattalik deganda nimani tushunasiz? Kattalik - bu uning moxiyatini, mazmunini ifodalaydigan sifat tavsifidir ____ Kattalik biror ob`ektning xossasi ikkinchisinikiga nisbatan ma`lum darajada kattaroq yoki kichikroq bo'lishini ifodalaydi Kattalik - sifat tomonidan tabiatdagi barcha jismlarga va hodisalarga nisbatan umumiy bo'lib, miqdor tomonidan har bir jism va hodisa uchun xususiy bo'lgan xossadir. U o'zining maxsus birliklariga ega bo'ladi. #Kattalik - sifat tomonidan ko'pgina fizikaviy ob`ektlarga (fizikaviy tizimlarga, ularning holatlariga va ularda o'tayotgan jarayonla rga) nisbatan umumiy bo'lib, miqdor tomonidan har bir ob`ekt uchun xususiy bo'lgan xossadir + + + +Kattalikning o'lchami deganda nimani tushunasiz? kattalikning tizimdagi asosiy kattaliklar bilan belgilanadi # kattalikning o'lchami bu- o'lcham, o'lchamlilik ma`nosini bildiradi. kattalik - bu uning mohiyatini, mazmunini belgilaydi kattalik - bu uning son giymatini, migdorini belgilaydi ++++ Fizik kattalik - ... #Sifat tomonidan fizikaviy ob`ektlarga nisbatan umumiy, miqdor tomonidan har bir ob`ekt uchun xususiy bo'lgan xossa Ob`ektga tegishli xossalarning sifat va miqdoriy tomonlarini to'la ifoda qiladigan fizikaviy kattalikning qiymatidir ==== Fizikaviy kattalikning haqiqiy qiymati tajriba orqali topiladigan va chinakam qiymatga juda yaqin bo'lgan fizikaviy kattalikning qiymatidir Kattalik tizimiga kiradigan va kattaliklari orqali ta`riflanadigan fizikaviy kattalikdir SI tizimidagi kattaliklar qanday quruhlarga ajrailadi? #asosiy va hosilaviy kattaliklarga

```
asosiy va qo'shimcha kattaliklarga
hosilaviy va qo'shimcha kattaliklarga
skalyar va vektor kattaliklarga
++++
Kattalikning o'lchamligini ifodalashda faqatgina ... amalidan
foydalaniladi?
====
bo'lish amalidan
#ko'paytirish amalidan
qo'shish amalidan
ayirish amalidan
Xalqaro birliklar tizimi qachon qabul qilingan?
====
#1960 yilda
====
1956 yilda
====
1947 yilda
1938 yilda
Xalqaro birliklar tizimi qanday birliklarni o'z tarkibiga olgan?
Asosiy va qo'shimcha birliklar
Ulushli va karrali birliklar
Asosiy va hosilaviy birliklar, qo'shimcha birliklar
#Asosiy, hosilaviy birliklar, ulushli va karrali birliklar
Xalqaro birliklar tizimi o'z tarkibiga asosiy, hosilaviy, ...
birliklarni oladi.
#ulushli va karrali
qo'shimcha
====
yordamchi
====
qo'shimcha va yordamchi
++++
O'lchanadigan kattalik deb nimaga aytiladi?
#Tajriba natijasida olingan qiymatga
Haqiqiy qiymatni ifodalaydigan qiymatga
Tajribadan olingan qiymat
====
```

```
Uning chinakam qiymati
++++
SI tizimida asosiy birliklar qaysilar? 1) sekund; 2) mol'; 3) joul; 4)
gers; 5) kandela; 6) kelvin; 7) amper; 8) radian; 9) metr; 10)
kilogramm.
====
#1; 2; 5; 6; 7; 9; 10
 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7;
====
2; 5; 6; 7; 8; 9
1; 3; 5; 6; 7; 10
+ + + +
Quyida ko'rsatilgan ta`riflarning qaysi biri "kattalikning haqiqiy
qiymati" tushunchasiga mos keladi?
Berilgan kattalikni o'lchashda yordamchi sifatida qaraladigan kattalik.
Kattalikning giymatiga kiruvchi va ko'paytuvchi sifatida keladigan
nomsiz son.
# Kattalik uchun qabul qilingan birliklarning ma`lum bir soni bilan
kattalikning o'lchamini ifodalash.
Tajriba orqali topilgan qiymat bo'lib chin qiymatga shu darajada
yaqinki, berilgan o'lchash masalasida buning o'rnida foydalanish mumkin
Birliklar tizimidagi qanday kattaliklarning birliklari "asosiy
birliklar" deb ataladi?
# Bir-biridan mustaqil deb, shartli qabul qilingan kattaliklarning
birliklari
Hosilaviy va qo'shimcha birliklar
Karrali birliklar
Bir-biridan kelib chiqadigan birliklar
++++
Birliklar tizimidagi bir-biridan mustaqil deb, shartli qabul qilingan
kattaliklarning birliklari ... deb ataladi.
====
# asosiy birliklar
====
hosilaviy birliklar
karrali birliklar
ulushli birliklar
Hozirqi Xalqaro birliklar tizimi (SI) qa nechta asosiy birliklar kiradi?
#7
```

```
5
====
 6
====
3
++++
Dyuym so'zi nima ma'noni anglatadi?
#Dyuym - golland tilida katta barmoq degan ma'noni anglatadi
Dyuym - portugal tilida katta barmoq degan ma'noni anglatadi
Dyuym - ispan tilida katta barmoq degan ma'noni anglatadi
Dyuym - ingliztilida katta barmoq degan ma'noni anglatadi
Termodinamik haroratning o'lchamligi qanday harf bilan belgilanadi?
===
Τ
====
# 0
====
K
====
L
++++
Kattalikni ifodalovchi tenglama F=A/C ko'rinishda bo'lsa, uning
o'lchamligi qanday tarzda ifodalandi?
\#dimF = (dimA)(dimC)-1
dimF = dimA/dimC
dimF = dimC/dimA
dimF = (dimA) - 1 (dimC)
Vaqtning o'lchamligi qanday harf bilan belgilanadi?
#T
====
====
N
====
L
Elektr toki kuchining o'lchamligi qanday harf bilan belgilanadi?
# I
====
Μ
====
Т
```

```
====
L
++++
T, L, Q harflari orgali qaysi asosiy kattaliklarning o'lchamliklari
ifodalanadi?
#Vaqt, uzunlik, termodinamik harorat
Vaqt, uzunlik, modda miqdori
termodinamik harorat, uzunlik, leketr toki kuchi
termodinamik harorat, uzunlik, yorug'lik kuchi
N, M, Q harflari orqali qaysi asosiy kattaliklarning o'lchamliklari
ifodalanadi?
#modda miqdori, massa, termodinamik harorat
Vagt, massa, modda migdori
termodinamik harorat, uzunlik, leketr toki kuchi
termodinamik harorat, uzunlik, yorug'lik kuchi
I, T, Q harflari orqali qaysi asosiy kattaliklarning o'lchamliklari
ifodalanadi
#Elektr toki kuchi, vaqt, termodinamik harorat
Elektr toki kuchi, massa, modda miqdori
Termodinamik harorat, uzunlik, leketr toki kuchi
Termodinamik harorat, uzunlik, yorug'lik kuchi
LT-1 gaysi hosilaviy kattalikning o'lchamligini ifodalaydi?
====
#tezlik
====
tezlanish
====
kuch
====
bosim
ML-3 qaysi hosilaviy kattalikning o'lchamligini ifodalaydi?
#zichlik
tezlanish
kuch
variant 4 bosim
++++
```

```
L3 qaysi hosilaviy kattalikning o'lchamligini ifodalaydi?
====
#hajm
zichlik
====
kuch
====
quvvat
++++
Birliklar tizimiga kiradigan va bu tizimning asosiy kattaliklari orqali
aniqlanadigan kattalik nima deb ataladi?
#Hosilaviy kattalik
Asosiy kattalik
O'lchamsiz kattalik
Parametr
++++
Mol`qaysi kattalikning birligi hisoblanadi?
Zichlikning
 Temperaturaning
Kuchning
====
# Modda miqdorining
Yorug'lik kuchi birligi nima?
Kel`vin
====
Kulon
====
#Kandela
Amper
+++++
O'lchanadigan kattalikning qanday qiymatlari bor?
#Chinakam, haqiqiy va tajribadan olingan qiymati
====
Haqiqiy qiymat
Tajribadan olingan qiymat
Chinakam qiymat
Bevosita baholash usuli deb, ...
#bevosita o'lchash asbobining sanash qurilmasi yordamida to'q'ridan-
to'g'ri o'lchanayotgan kattalikning qiymatini topishga aytiladi
====
```

```
usuliga aytiladi.
O'lchanadigan kattalik uning birligida asbob ko'rsatishidan olinadi
natija o'lchash asboblari orqali kattalikning qiymatini aniqlashqa
qaratilgan tajribaga aytiladi.
++++
Bilvosita o'lchash ...
#bevosita o'lchangan kattaliklar bilan o'lchana-yotgan katalik orasida
bo'lgan ma`lum bog'lanish asosida kattalikning qiymatini topish
o'lchanayotgan kattaliklarning o'lchov orqali o'lchashni topish
O'lchanadigan kattalik qiymati bevosita tajribadan olinadigan o'lchash
usulidir
nomdosh kattaliklarning bir vaqtda bevosita o'lchash
Birgalikdagi o'lchash ...
bevosita o'lchangan kattaliklar bilan o'lchana-yotgan katalik orasida
bo'lgan ma`lum bog'lanish asosida kattalikning qiymatini topish
#ikki va undan ortiq kattaliklar orasidagi munosabatni topish uchun bir
vaqtda o'tkaziladigan
asos gilib olingan kattalikka nisbatan nomdosh kattaliklarning o'lchash
o'lchanayotgan kattalikni to'g'ridan-to'g'ri o'lchash
O'lchanadigan kattalik qiymati bevosita tajribadan olinadigan o'lchash
usulidir.
++++
Differensial usuli ...
#o'lchanayotgan kattalikning va o'lchov orgali yaratilgan kattalikning
ayirmasini o'lchash asbobiga ta`sir qilish usuli
bevosita o'lchangan kattaliklar bilan o'lchana-yotgan katalik orasida
bo'lgan ma`lum bog'lanish asosida kattalikning qiymatini topish
O'lchanadigan kattalik bilan birlik o'rnida olingan kattalikni o'lchash
usuli
====
O'lchanadigan kattalik qiymati bevosita tajribadan olinadigan o'lchash
usulidir.
Birgalikda o'lchash deb nimaga aytildai?
bevosita o'lchashdan kelib chiqqan tenglamalar tizimini echib
izlanayotgan qiymatlarni topish
o'lchanayotgan kattalik orasida bo'lgan ma`lum bog'lanish asosida
kattaliklarning giymatini topish
====
```

O'lchanadigan kattalik qiymati bevosita tajribadan olinadigan o'lchash

#bevosita o'lchangan kattaliklar bilan o'lchana-yotgan katalik orasida bo'lgan ma`lum bog'lanish asosida kattalikning qiymatini topish fizikaviy doimiylikning qiymatlarini qo'llash asosida o'lchash Majmuiy o'lchash deb nimaga aytiladi? #bir nechta nomdosh kattaliklarning birikmasini bir vaqtda bevosita o'lchashdan kelib chiqqan tenglamalar tizimini echib, izlanayotgan qiymatlarni topish bevosita o'lchangan kattaliklar bilan o'lchana-yotgan katalik orasida bo'lgan ma`lum bog'lanish asosida kattalikning qiymatini topish O'lchanadigan kattalik bilan birlik o'rnida olingan kattalikni o'lchash usuli ____ O'lchanadigan kattalik qiymati bevosita tajribadan olinadigan o'lchash usulidir. Mos kelish usulining ta'rifi gaysi javobda to'g'ri berilgan? #O'lchanadigan kattalik bilan o'lchov orgali yaratilgan kattalikning ayirmasini shkaladagi belgilar yoki signallarning ustma-ust tushish usuli Bu o'lchov bilan taqqoslashqa asoslangan o'lchash usuli asosiy kattaliklarni bevosita o'lchash asosida fizikaviy kattaliklarni topish usuli bevosita o'lchangan kattaliklar bilan o'lchana-yotgan katalik orasida bo'lgan ma`lum bog'lanish asosida kattalikning qiymatini topish Nolga keltirish usuli - ... bilvosita o'lchov bilan taggoslash usulidir. O'lchanadigan kattalikni o'lchashdan oldin o'lchash asbobi ko'rsatuvini nolga keltirib bajariladigan o'lchov bilan taggoslash usuli. #O'lchanadigan kattalikning va o'lchovning taggoslash asbobiga bo'lgan ta'siri natijasini nolga keltirib, o'lchov bilan tagqoslash usuli. O'lchanadigan kattalik bilan o'lchov orqali yaratilgan kattalikning ayirmasini shkaladagi belgilar yoki signallarning ustma-ust tushish usuli. + + + +O'lchash deb nimaga aytiladi? #O'lchash deganda shunday aniqlash, anglash jarayoni tushuniladiki, unda biror noma`lum kattalik fizik eksperiment yordamida uning solishtirish asosi uchun qabul qilingan qiymati bilan o'zaro

Bu fizik eksperimentni o'tkazish jarayonidir

solishtiriladi

```
O'lchash deganda shunday aniqlash, anglash jarayoni tushuniladiki, unda
biror noma`lum kattalik o'lchash asbobi orgali bajariladigan fizik
eksperiment yordamida bir necha marotaba o'lchanadi.
O'lchash deb shunday jarayonga aytiladiki, unda kattalikni son qiymati
topiladi
+ + + +
O'lchash turlari qaysi javovda to'g'ri ko'rsatilgan?
#bevosita, bilvosita, mutlaq, nisbiy, majmuiy, birgalikda
solishtirish, baholash usullari, mos tushish, differensial
bilvosita, birgalikda, baholash usuli
nol, mos kelish, almashtirish, mos tushish, differensial
O'lchash usuli - ...?
#bu fizik eksperiment bo'lib, u aniq va ma`lum o'lchash vositalari
yordamida va eksperiment o'tkazishning aniq algorit-mi yordamida
bajarilishidir
bu har xil kattaliklar to'g'risida informasiya qabul qilish va
o'zgartirish demakdir
bu fizik eksperiment yordamida izlanayotgan kattalikni topish usulidir
bu fizik eksperimentning aniq ma`lum struktura yordamida o'lchash
vositalari yordamida va eksperiment o'tkazishning aniq algorit-mi
yordamida bajarilishidir
O'lchash usullari nechtaga bo'linadi?
====
 4 ta
====
 3 ta
2 ta
====
# 5 t.a
++++
O'lchov bilan taggoslash usuli, bu ...
# O'lchanayotgan kattlik uning birligi bilan o'zaro taqqoslanadigan
usul.
Tagqoslash usulida o'zaro solishtiriluvchi kattaliklar to'la
tenglashtiriladi.
O'lchanayotgan kattalik va uning aniq qiymati o'zaro solishtiriladi.
O'lchanayotgan kattalikni o'lchov orgali yaratilgan kattalik bilan
taggoslash usuli.
++++
O'rindoshlik usuli - ...
```

```
bu fizik eksperimentning aniq ma`lum struktura yordamida o'lchash
vositalari yordamida va eksperiment o'tkazishning aniq algorit-mi
yordamida bajarilishidir
Bevosita o'lchash asbobining to'g'ridan-to'g'ri o'lchanadigan giymatini
topish
====
#O'lchov bilan taggoslash usuli bo'lib, bunda o'lchanadigan
kattalikning giymati ma'lum bo'lgan o'lchov bilan almashtiriladi.
Bu fizik eksperiment yordamida izlanayotgan kattalikni topish usulidir.
+ + + +
Bevosita o'lchashlar deb, ...
Kattaliklarning har xil qiymatlarini bevosita o'lchash orqali topilgan
natijalarga bog'liq tenglamalar sistemasini yechish yo'li bilan
aniqlanadi;
====
O'lchanayotgan kattalik qiymatini boshqa bir kattalikni bevosita
o'lchash natijasiga bog'lig funksiya orgali topishga aytiladi
Bir vaqtda ikki yoki undan ortiq bir xil kattaliklar orasidagi
bog'lanishni topish uchun o'tkazilayotgan o'lchashlarga aytiladi
# Izlanayotgan kattalikning qiymatini to'g'ridan - to'g'ri o'lchash
vositasining ko'rsatgichidan olinadi.
Milliy etalonlar markazi qachon tashkil qilingan?
# 2001 yil
1999 yil
====
1993 yil
====
1996 yil
+ + + +
Metrologiya xizmat ko'rsatish markazi Davlat korxonasi gachon tashkil
topgan?
====
2000 yil
1991 yil
====
# 2002 yil
====
1993 yil
++++
Standart namuna nima?
# bu modda va materiallarning xossalarini va xususiyatlarini
tavsiflovchi kattaliklarni hosil qilish uchun xizmat qiladigan
o'lchovdir
```

bu modda va materiallarning xossalarini va xususiyatlarini tavsiflovchi kattaliklarni hosil gilish uchun xizmat giladigan o'lchash asbobidir

bu kattalikning aniq bir qiymatini hosil qiladigan o'lchash vositasidir bu kattalikning qiymatini saqlaydigan o'lchash vositasidir Etalon nima? # kattalikning o'lchamini hosil qilish, saqlash va ularni boshqa o'lchash vositalariga uzatish uchun xizmat qiladigan hamda fan va texnikaning eng yugori saviyasida aniglik bilan ishlangan o'lchovga aytiladi ==== O'lchashlar sohasidagi mavjud imkoniyat doirasida eng yuqori aniqlikda ishlangan o'lchash vositasidir O'lchov sifatida milliy metrologiya organi tomonidan tasdiqlangan o'lchash vositasi Birliklar o'lchamini ishchi o'lchash vositalariga uzatishga mo'ljallangan vosita - etalon deyiladi va u bir qancha turlarga ajraladi. ++++ Etalonlarning ganday turlari mavjud? # Davlat etaloni, birlamchi etalon, maxsus etalon, ikkilamchi etalon, nusxa etalon, guvoh etaloni, taggoslash etaloni, ishchi etalon Davlat etaloni, maxsus etalon, ikkilamchi etalon, quvoh etalon, standart etalon, nostandart etalon Davlan etaloni, birlamchi etalon, ishchi etalon Nusxa etalon, taqqoslash etaloni, guvoh etalon, standart etalon, nostandart etalon ...- milliy etalonlar bilan qayta tiklanadigan va saqlanadigan birliklar o'lchamlarini muvofiqlashtirish uchun xalqaro kelishuv bo'yicha xalgaro asos sifatida gabul gilingan etalon. Guvoh etalon # Xalqaro etalon Milliy etalon Nusxa etalon ++++ ...- mamlakat uchun boshlang'ich etalon sifatida xizmat gilishi rasmiy qaror bilan tan olingan etalon bo'lib, milliy metrologiya organi tomonidan tasdiqlanadi. Milliy etalon Xalqaro etalon

Nusxa etalon

```
#Ikkilamchi etalon
++++
. ...- davlat etalonining butliligini va o'zgarmaganligini tekshirish
uchun va buzilgan toki yuqolgan hollarda uni almashtirish uchun
mo'ljallangan ikkilamchi etalon.
====
Milliy etalon
====
Ikkilamchi etalon
#Guvoh etalon
Xalqaro etalon
. ... - ikkilamchi etalon bo'lib, undan biror sababdan ko'ra bir - biri
bilan bevosita solishtirib bo'lmaydigan etalonlarni taqqoslash uchun
foydalaniladi.
====
#Taqqoslash etaloni
====
Davlat etaloni
Ishchi etalon
Milliy etalon
O'lchov deb nimaga aytiladi?
#O'lchash deganda shunday aniqlash, anglash jarayoni tushuniladiki,
unda biror noma`lum kattalik fizik eksperiment yordamida uning
solishtirish asosi uchun qabul qilingan qiymati bilan o'zaro
solishtiriladi
Bu fizik eksperimentni o'tkazish jarayonidir, unda o'lchash obyekti,
o'lchash asbobi va operator qatnashadi.
O'lchash deganda shunday aniqlash, izlash, o'lchash jarayoni
tushuniladiki, unda biror noma`lum kattalik asboblar yordamida uning
solishtirish asosi uchun qabul qilingan qiymati bilan o'zaro
solishtiriladi
O'lchash deb shunday jarayonga aytiladiki, unda kattalikni son qiymati
topiladi
+ + + +
 ..... deb, kattalikning aniq bir qiymatini hosil qiladigan, saqlaydigan
o'lchash vositasiga aytiladi
Standart namuna
O'lchash asbobi
#Kattalikning o'lchovi
 O'zgartkichlar
 O'lchash vositasiga ..... kiradi?
====
```

```
# o'lchovlar majmui, o'lchash o'zgartkichlari va asboblari bog'lanish
kanallari bilan o'zaro bog'langan;
toshlar, o'lchash rezistori, normal element va boshqalar;
3 termopara, tenzodatchik, induktiv o'lchovlar;
kattaliklar o'lchovlari, o'lchash o'zgartkichlari, o'lchash asboblari,
qurilmalar, o'lchash sistemalari
+ + + +
. . . . . - metrologik tavsiflari me`yorlangan (MTM), o'lchami
(belgilangan xatolik chegarasi) ma`lum vaqt oralig'ida o'zgarmas deb
qabul qilinadigan, kattalikning o'lchov birligini qayta tiklaydigan va
(yoki) saqlaydigan, o'lchashlar uchun mo'ljallangan texnik vosita?
Etalon
____
#O'lchash vositasi
O'lchov birligi
Kattalik
+ + + +
Kuchaytirgich ganday gurilma?
#kuchaytirgich aktiv masshtabli o'zgartkich (to'rt gutbli gurilma)
bo'lib, unda kirish signali yordamchi ta`minlovchi manba energiyasi
xisobiga kuchaytiriladi
kuchaytirish o'zgartkichi bo'lib, o'lchash vositasiga beriladigan
kirish signalini kuchaytiradi
kuchaytirgich yordamida o'lchanadigan kattalik yordamchi manba hisobiga
chiqish signaliga o'zgartiriladi
kuchaytirgich shunday qurilmaki, uning kirish qismiga kuchaytiriladigan
signal chiqishiga esa yuklama ulanadi
Metrologiya so'zi qanday tildagi so'zlardan olingan va nimama'noni
bildiradi?
====
#Metrologiya so'zi ikkita grek so'zidan olingan bo'lib, μετρον -
o'lchov va λογοζ - fan degan so'zlarni anglatib, o'lchovlar
to'g'risidagi fan, o'lchovshunoslik demakdir.
====
Metrologiya so'zi ikkita grek so'zidan olingan bo'lib, μετρον - o'lchov
va λογοζ - natija degan so'zlarni anglatib, o'lchash natijalarini
o'rganuvchi fan demakdir.
Metrologiya so'zi ikkita inglizcha so'zdan olingan bo'lib, μετρον -
o'lchovshunoslik va \lambda o \gamma o \zeta - fan degan so'zlarni anglatib, o'lchovlar
to'g'risidagi fan, o'lchovshunoslik demakdir.
Metrologiya so'zi ikkita lotin so'zidan olingan bo'lib, μετρον -
o'lchov va λογοζ - fan degan so'zlarni anglatib, o'lchovlar
to'g'risidagi fan, o'lchovshunoslik demakdir.
```

+ + + +

```
# o'lchash transformatorlari, shunt qarshiliklar, qo'shimcha
garshiliklar, kuchaytirgichlar
o'lchash asboblari va qo'shimcha qarshiliklar
ampermetr, vol`tmetr va ommetr, shunt qarshiliklar, qo'shimcha
garshiliklar,
____
Schetchiklar va kuchaytirgichlar, shunt qarshiliklar, qo'shimcha
garshiliklar,
++++
O'zgarmas tok ko'prigining aniqligiga nimalar ta`sir etadi?
#tutashtiruvchi simlarning qarshiligi, o'tish kontaktlarining
qarshiligi, hamda elka qarshiliklarini tayyorlashdagi aniqlikka bog'liq
ko'prik elka qarshiliklarini qiymati bilan hamda elka qarshiliklarini
tayyorlashdagi aniqlikka bog'liq
O'lchanayotgan garshilikning giymati
Tashqi maydon hamda elka qarshiliklarini tayyorlashdagi aniqlikka
bog'liq
++++
O'lchash o'zgartkichlarining vazifasi nima?
O'lchanadigan kattalikni keyingi o'lchash yoki o'zgartirish uchun qulay
bo'lgan formadagi kattalikka o'zgartirish
namuna o'lchov vazifasini bajarib berish va o'lchash aniqligini
ta]minlash
# O'lchashdagi kuchlanishlarni keyingi o'lchash yoki o'zgartirish uchun
qulay bo'lgan formadagi kattalikka o'zgartirish
O'lchash o'zgartkichlar o'lchashlar sohada mavjud
Ishonchlilik deganda nimani tushunasiz?
#Ishonchlilik - o'lchash natijalariga ishonch darajasini belgilovchi
mezon (kriteriya) hisoblanadi
Ishonchlilik bu o'lchash natijalarini qanchalik aniq olinganini
bildiruvchi sifat mezonidir
Ishonchlilik - o'lchash natijalarini talab etiladigan ishonchlikda
olishni ta`minlashdir
Bu konkret holat uchun xatolikni berilgan chegarada bo'lishini
ta`minlashdir
Ko'rsatkichlarda qaytaruvchanlik nima bilan tavsiflanadi?
O'lchash natijalarining o'rtacha kvadratiik og'ishi bilan
====
```

Masshtabli o'zgartkichlarga qaysilar kiradi?

```
O'lchash natijalarini mos kelishini bilan
# O'lchash natijalarini yaqinligi bilan
Bu asosan ko'p diapazonli asboblarga tegishli.
To'g'rilik deganda nimani tushunasiz?
#O'lchash natijalaridagi muntazam xatoliklarning nolga yaqinliligini
bildiruvchi sifat mezoni
O'lchashlar natijalarini bir-biriga yaqinligini bildiruvchi sifat
mezonidir
====
Bir xil sharoitlarda o'tkaziladigan o'lchashlar natijasining mosligidir
Turli usullarda o'tkaziladigan o'lchash natijalaridagi muntazam
xatoliklarning yo'qligini bildiruvchi sifat mezoni.
Chinakam qiymat - ...
Namunaviy o'lchash vositalari yordamida aniqlash mumkin
Aniq o'lchash imkoniyati mavjud
#O'lchash natijalaridagi muntazam xatoliklarning nolga yaqinliligini
bildiruvchi sifat mezoni
Belgilangan xatolik doirasidan chiqmagan xolda aniqlash mumkin
++++
..... deb, shunday solishtirish, anglash, aniqlash jarayoniga
aytiladiki, unda o'lchanadigan kattalik fizik eksperiment yordamida,
xuddi shu turdagi, birlik sifatida qabul qilingan miqdori bilan o'zaro
solishtiriladi.
O'lchash ob`ekti
O'lchash jarayoni
#0'lchash
O'lchash natijasi
Tajriba orqali topiladigan, kattalikning chin qiymatga juda yaqin
bo'lib, berilgan masalalarni hal etishda uning o'rnida foydalaniladigan
qiymat qaysi qiymat hisoblanadi?
----
Kattalining o'lchami
Parametr
Olingan qiymat
#Hagigigy giymat
Berilgan kattalikni o'lchashda yordamchi sifatida qaraladigan kattalik
nima deb ataladi?
```

```
====
#Parametr
 Yordamchi kattalik
Qo'shimcha aniqlanuvchi kattalik
Topiladigan kattalik
 Turli qiymatlarini jamlash, sonli koeffisiyentga ko'paytirish, bir-
biriga bo'lish mumin bo'lgan kattalik bu - ...
#noaditiy kattalik
additiv kattalik
parametr
====
nomsiz kattalik
 Qiymatlarini jamlash, sonli koeffisiyentga ko'paytirish yoki bir-biriga
bo'lish ma'nosiz bo'lgan kattalik bu - ...
noadditiv kattalik
#additiv kattalik
parametr
====
nomsiz kattalik
+ + + +
Shkalada belgilab qo'yilgan nuqtalar nima deb ataladi?
Belgilangan nuqtalar
#Reper(tayanch) nuqtalar
====
Asos nugtalari
Hisoblash nuqtalari
Metrologiyaning birinchi aksiomasi qaysi javobda to'g'ri berilgan?
Har qanday o'lchash - taqqoslash (solishtirish) demakdir
 O'lchash amalidan olingan natija tasodifiydir
#Aprior ma`lumotsiz o'lchashni bajarib bo'lmaydi.
Kattalikning chinakam qiymatini aniqlash mumkin emas
 "Aprior" so'zi nima ma`noni anglatadi?
#boshlang'ich, muayyan voqea, voqelik yoki tajribagacha bo'lgan
ma`lumotlar, bilimlar majmuini anglatadi
 keyingi, orqadagi, tugallanuvchi degan ma`nolarni bildiradi
```

```
O'lchashdan olingan ma`lumotning isbot talab etmasligini anglatadi
Xatolikning bir turi bo'lib, "qo'pol adashish" degan ma'noni bildiradi.
"Aposterior" so'zi nima ma`noni anglatadi?
O'lchash vositalarining qismlarini anglatadi.
#keyingi, orqadagi, tugallanuvchi degan ma`nolarni bildiradi
Boshlang'ich, muayyan voqea, voqelik, bilimlar majmuini anglatadi
O'lchashdan oldingi ma`lumotlarni bildiradi
Aposterior ma'lumot keying o'lchashlarda aprior ma'lumot bo'lib xizmat
qilishi mumkinmi?
#Ha, mumkin
----
Yo'q, mumkin emas
Bo'lishi ham, bo'lmasligi ham mumkin
Also mumkin emas
++++
Raqamli o'lchash asboblari qanday o'lchash usuliga asoslanadi?
hisob metodiga
____
taqqoslash usuliga
#diskret o'lchash usuliga
o'zgartirish usuliga
+\!+\!+\!+
Metrologiya qoidalariga rioya etilishini tekshirish maqsadida davlat
metrologiya xizmati organlari.
#davlat metrologiya nazorati.
davlat nazorati
davlat adliya nazorati
yuridik shaxslarning davlat metrologiya xizmati
Qanday o'lchov asboblari turini "tasdiqlash sinovlaridan" o'tkaziladi?
#ommaviy ishlab chiqairish uchun mo'ljallangan yoki partiyalarda import
qilingan
chet eldan olib kelingan har qanday
====
```

```
tekshirishdan o'tgan o'lchov vositalari
O'zbekiston o'lchov vositalari davlat reestrida ro'yxatga olingan
Sertifikat berishda test natijalarining ishonchliligi va xolisligi
uchun javobgar:
====
#sinov laboratoriyalari.
sertifikatlashtirish organi
Gosstandart
Sog'liqni saqlash vazirligi
Tok kuchi nima orqali o'lchanadi:
#ampermetr
====
voltmetr
====
tarozi
metr
++++
Zamonaviy metrologiyaning tarkibiy qismlari nimalardan iborat?
#qonunchilik, nazariy, amaliy metrologiya.
kvalimetriya, standartlashtirish, sertifikatlashtirish
taqsimlash, o'lchash, tushuntirish metrologiyasi
kvalimetriya, yuridik metrologiya, sertifikatlashtirish
O'zbekistonda huquqiy metrologiyaning talablari majburiy bo'lgan soha
qonuniy ravishda belgilangan:
#davlat metrologiya nazorati va nazorati doirasiga.
davlat metrologiya xizmati doirasi
yuridik shaxslarning davlat metrologiya xizmati doirasi
davlat metrologik nazoratining ta'sir doirasi
++++
O'lchangan qiymatga bog'liq bo'lmagan xatolar.
#qo'shimcha xatolar.
multiplikativ xatolar
====
```

```
chiziqli bo'lmagan xatolar
qo'shimcha xatolar
++++
Qaysi standartlar veb-saytlarni ishlab chiqish bilan bog'liq?
#ISO//IEC 23026:2006.
ISO/IEC 12207:1995
ISO/IEC 90003:2004
ISO/IEC 15288:2002
++++
Jismoniy miqdor birligining o'lchamini u uchun qabul qilingan ma'lum
miqdordagi o'lchov birliklari shaklida baholash:
====
#jismoniy miqdorning qiymati.
fizik miqdor birligi
tizim birligi hajmi
matematik miqdor
Berilgan sharoitlarda o'lchov vositasining ma'lum bir namunasining
xususiyatlarini har tomonlama o'rganish:
#metirologik sertifikatlash.
o'lchov vositalarini tekshirish
o'lchov vositalarini kalibrlash
o'lchov vositalarini sertifikatlash
++++
O'lchangan qiymatga to'g'ridan-to'g'ri proportsional bo'lgan xatolar:
#multipilikativ xatolari.
qo'shimcha xatolar
chiziqli bo'lmagan xatolar
qo'shimcha xatolar
++++
Amaldagi yoki potentsial vazifalarga nisbatan umumiy va takroriy
foydalanish qoidalarini belgilash orqali ma'lum bir sohada
optimallashtirishning maqbul darajasiga erishishga qaratilgan faoliyat:
#standaritlashtirish
====
```

```
sertifikatlash
====
tekshirish
Imtihon
++++
Yaroqlilik muddati; Bu:
#mahsulot (ish) maqisadli foydalanish uchun yaroqsiz deb topilgan davr
ishlab chiqaruvchi (ijrochi) iste'molchiga mahsulotni (ishni) o'z
maqsadi bo'yicha ishlatish imkoniyatini berish va jiddiy kamchiliklar
uchun javobgarlikni o'z zimmasiga olgan davr
mahsulotda (ishda) nuqson aniqlangan taqdirda, ishlab chiqaruvchi
(ijrochi), sotuvchi, vakolatli tashkilot yoki vakolatli akka tartibdagi
tadbirkor, import qiluvchi iste'molchining talablarini qondirishi shart
bo'lgan davr
====
muayyan atama
++++
Davlat metrologik nazoratining asosiy turlari:
# o'lchov vositaliarini metrologik sertifikatlash
birlikni tekshirish
mahsulot sifatini nazorat qilish
metrologiya to'g'risidagi qonun hujjatlariga rioya etilishini nazorat
qilish
+ + + +
O'lchov vositalarining parametrlarini aniqlash va tasdiqlash ...
tomonidan amalga oshiriladi:
#metriologik sertifikatlashdan
o'lchov vositalarini tekshirish
o'lchov vositalarini kalibrlash
o'lchov vositalarini sertifikatlash
Standartlashtirilishi kerak bo'lgan ob'ekt deyiladi:
#standartlashtirish obekti
standart
sertifikatlash ob'ekti
tekshirish sertifikati
++++
```

```
Hozirgi vaqtda IT standartlari uchun qaysi qator standartlar asosiy
hisoblanadi:
#Seriya 14000
9000 serivali
====
2500 seriali
====
16000 seriyali
++++
Mahsulotning yaroqlilik muddati quyidagilar bilan belgilanadi:
#foiydalanish uchun yaroqli bo'lgan tovar ishlab chiqarilgan kundan
boshlab yoki tovar foydalanishga yaroqli bo'lgan sanadan boshlab
hisoblangan davr
====
tovar iste'molchiga topshirilgan kundan boshlab va tovarni tasarruf
etish paytigacha hisoblangan muddat
tovar iste'molchiga topshirilgan kundan boshlab, undan foydalangandan
keyin ikki yil ichida hisoblangan muddat
tovar iste'molchiga topshirilgan kundan boshlab hisoblangan muddat,
undan foydalangandan keyin besh yil ichida
++++
Qabul qilingan tamoyillarga muvofiq shakllangan fizik miqdorlarning
asosiy va hosila birliklari to'plami deyiladi:
#fizik miqdorlar birliklari tizimi
jismoniy; miqdorlar
jismoniy miqdorning qiymati
fizik migdor birligi
SOEI Uz nimani anglatadi?
# ta'minot tizimlari o'lchovlar birliqi
xalqaro metrologiya tashkiloti
====
Xalqaro metrologiya ittifoqi
yagona o'lchovlarni birlashtirish tizimi
O'lchov vositalarining belgilangan texnik talablarga muvofiqligini
aniqlash va tasdiqlash maqsadida davlat metrologiya xizmati organlari
(boshqa vakolatli organlar, tashkilotlar) tomonidan amalga
oshiriladigan operatsiyalar majmui:
```

```
#o'lchov vosiitalarini tekshirish
o'lchov vositalarini kalibrlash
o'lchov vositalarini sertifikatlash
metrologik sertifikatlash
++++
O'lchov natijasiga va uning xatolariga ta'sir giluvchi o'lchov
vositalarining xususiyatlarining xususiyatlari:
#metrologik xususiyatlar
normallashtirilgan xususiyatlar
dinamik xususiyatlar
ishlash ma'lumotlari
Standartlashtirish tamoyillari:
#manfaatdor tomonlarning qonuniy manfaatlarini hisobga olgan holda
milliy standartlarni xalqaro standartlarga muvofiqlashtirish
O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari
standartlashtirish ob'ektining muvofiqligini ixtiyoriy tasdiqlash
Barcha javoblar to'g'ri
++++
O'lchovlarning holati, ularning natijalari yuridik birliklarda
ifodalanadi va o'lchov xatolari berilgan ehtimollik bilan ma'lum:
#o'lchovlar birliigi,
operatsiyalar to'plami
natijalarning solishtirilishi
o'lchovlarning aniqligi
Mutlaq o'lchov xatosining o'lchangan miqdorning haqiqiy (haqiqiy)
qiymatiga nisbati:
====
#nisbiy xato
mutlaq xatosi
asbob xatosi
o'lchov xatosi
++++
```

```
Qaysi organ standartlashtirish ishlarining umumiy tashkiliy-texnik
qoidalarini belgilaydi?
#"0'zstandart"
====
Soliq qo'mitasi
Oliy Majlis
====
ISO
++++
Xalqaro amaliyotda eng keng tarqalgan shtrix kodlar (javobni tanlang):
#UPS, EAN
====
UPS
EAN
====
EAN, kod 39
++++
Milliy standartlarni xalqaro standartlarga muvofiqlashtirish orqali:
#xalqaro savdodagi to'siqlarni bartaraf etish
xalqaro standartlashtirishni rivojlantirish
standartlarni oshirish
davlat standartlarini ishlab chiqish
Miqdorning birlik rolini o'ynaydigan bir xil nomli qiymatga nisbatini
o'lchash yoki qiymatning bir xil nomdagi qiymatga nisbatan o'zgarishi,
asl sifatida qabul qilinadi:
====
# nisbiy o'lchovi.
mutlaq o'lchov
dinamik o'lchov
texnik o'lchovlar
O'zbekistonda qaysi organ Milliy standartlar organi?
#"O'zg'osistandart"
ISO
Soliq qo'mitasi
Oliy Majlis
++++
```

```
EAN shtrix-kodi quyidagilarni o'z ichiga oladi (javobni tanlang):
#mamlakat kodi (2-3 ta raqam), ishlab chiqaruvchi (3-5 ta raqam),
mahsulot haqida ma'lumot (3-5 raqam), tekshirish raqami
mamlakat kodi (2-3 ta raqam), ishlab chiqaruvchi (3-5 ta raqam),
tekshirish ragami
ishlab chiqaruvchi kodi (3-5 ta raqam), mahsulot haqida ma'lumot (3-5
ta raqam), tekshirish raqami
mamlakat kodi (2-3 ta raqam), ishlab chiqaruvchi (3-5 raqam), mahsulot
haqida ma'lumot (3-5 ta raqam)
++++
Shtrix-kodni tekshirish raqami quyidagilar uchun ishlatiladi (javobni
tanlang):
====
#skaner tomoniidan shtrix-kodning to'g'ri o'qilganligini, tovarlarning
haqiqiyliqini tekshirish
tire va bo'shliqlarning to'g'ri joylashishini tekshirish
joylarning to'g'ri joylashishini, tovarlarning haqiqiyligini tekshirish
alfanumerik belgilarning to'g'ri joylashishini, tovarlarning
haqiqiyligini tekshirish
++++
Bilvosita usul bilan o'tkaziladigan o'lchovlar, bunda fizik migdorning
istalgan qiymati so'ralgan qiymat bilan funktsional bog'liq bo'lgan
boshqa jismoniy miqdorlarni to'g'ridan-to'g'ri o'lchash natijalari
asosida aniqlanadi:
#bilvosita o'lchovlar
agregat o'lchovlar
to'g'ridan-to'g'ri o'lchovlar
nisbiy o'lchovlar
++++
Yuqori barqaror va yuqori aniqlikdagi qurilmalar o'lchovlarning bir
xilligini ta'minlash bo'yicha ishlarning asosi hisoblanadi:
====
#standartlar
chora-tadbirlar
ishlaydigan asbob o'lchovlar
namunali o'lchash asbobi
++++
```

```
Xuddi shu sharoitda bir xil jismoniy miqdorning bir xil miqdoridagi
takroriy o'zgarishlar bilan tasodifiy o'zgarib turadigan o'lchov
xatosining komponenti:
#tasodiifiy xatolar
asbob xatosi
tizimli xatolar
mutlaq xato
++++
Jismoniy miqdorlar birliklarining o'lchamlarini etalonlardan ishchi
asboblarga o'tkazish o'lchovlar bilan yordam:
#namunali o'lchash asboblari
standartlar
ishchi vositalar o'lchovlar
chora-tadbirlar
++++
Berilgan o'lchov sharoitlarida kutilganidan ancha yuqori xatolar:
#qo'pol xatolar.
====
tasodifiy xatolar
asbob xatosi
====
mutlaq xato
++++
O'zbekiston Respublikasining Metrologiya to'g'risidagi gonuniga muvofig
respublikada metrologiya faoliyatini davlat boshqaruvi milliy
metrologiya organi tomonidan amalga oshiriladi:
#"O'zstandart" agentligi
yuridik shaxslarning metrologik xizmatlari
davlat metrologiya xizmati
====
Oliy Majlis
++++
Ushbu o'lchov asboblari boshqa o'lchov vositalarini tekshirish va
kalibrlash uchun mo'ljallangan:
#namunali o'lchash asboblari.
standartlar
ishlaydigan o'lchov asboblari
```

```
chora-tadbirlar
O'lchov vositasini tekshirish paytida aniqlanadigan asosiy metrologik
tavsif:
====
#xato
====
o'lchov natijasi
o'lchov vositalarini sertifikatlash
metrologik sertifikatlash
++++
Qaysi organ tibbiy mahsulotlar sohasida ishlarni tashkil etadi,
muvofiqlashtiradi va optimal darajasini ta'minlaydi; tibbiy asbob-
uskunalar mahsulotlari, dori vositalari va respublika sanoatida ishlab
chiqarilayotgan mahsulotlar tarkibidagi inson uchun zararli moddalar
miqdori?
#Sog'liqni saqlash vazirliqi
Goskompriroda
Uz Davlat standarti
====
Gosstroy
++++
Mahsulot yorlig'i quyidagicha bo'lishi kerak (javobni tanlang):
#bir ma'noda tushunilgan, to'liq, ishonchli, tushunarli, o'qish oson
aniq, ishonchli, o'qish oson
aniq
====
aniq to'liq
Muayyan o'lchov vazifasiga muvofiq olingan jismoniy miqdorni o'lchash
vaqti davomida o'zgarmagan holda:
#statik o'lchov
====
ko'p o'lchov
teng bo'lmagan o'lchov
teng o'lchov
++++
O'zbekiston Respublikasi metrologiya xizmati tarkibiga kiradi:
====
```

```
#Davlat metrologiya xizmati va xo'jalik yurituvchi subyektlarning
metrologiya xizmatlari
Oliy Majlis va Davlat metrologiya xizmati
"O'zstandart" agentligi
texnik jihatdan tartibga solish bo'yicha yuridik shaxslar va
idoralarning metrologik xizmatlari
+ + + +
Agar ko'proq savollar yoki boshqa formatda talablar bo'lsa, davom
etishdan mamnunman.
Ushbu xatolar o'lchash usulining nomukammalligi va o'lchash usulini
tavsiflashda nazariy taxminlar tufayli yuzaga keladi:
uslubiy xatolar
qo'pol xatolar
tasodifiy xatolar
tizimli xatolar
Chakana savdoda sotib olingan tovarlar uchun kafolat muddati qaysi
paytdan boshlab hisoblanadi?
____
#Sotilgan kundan boshlab
ishlab chiqarilgan kundan boshlab
operatsiya qilingan kundan boshlab
tovar ishlab chiqarilgan va sotilgan kundan boshlab
IEC standartlashtirish ob'ektlari:
#elektr jihozlari
oziq-ovqat mahsulotlari
ish yuritish buyumlari
====
Mahsulotlar
++++
Tekshirish turlari?
#birlamchi, davriy, inspeksiya, navbatdan tashqari va ekspert
tekshiruvi
tekshirish
====
```

```
mutaxassis
====
favqulodda
+ + + +
Ushbu xatolar o'lchov vositalarining nomukammalligi, ularning sxemalari,
konstruktsiyalari, ish paytidagi sharoitlari tufayli yuzaga keladi:
#instrumental (apparat) xatolar
qo'pol xatolar
tasodifiy xatolar
tizimli xatolar
++++
Chiqish signalining kirishga bog'liqligini aniqlang; o'lchovning
nominal qiymati; o'lchov chegaralari; shkala bo'linish narxi; raqamli
kodning turi va parametrlari:
====
#kalibrlash xususiyatlari
normallashtirilgan xususiyatlar
dinamik xususiyatlar
ishlash ma'lumotlar
Informatsion va vaqtinchalik parametrlarni o'lchash tabiatiga ko'ra
o'lchash signallari quyidagilarga bo'linadi:
#analog, diskret va raqamli
asosiy
====
konversiyalar
====
analog
++++
Ob'ektning belgilangan va nazarda tutilgan ehtiyojlarni qondirish
qobiliyati bilan bog'liq bo'lgan xususiyatlar to'plami:
====
#sifat
====
miqdori
====
massa
====
vazn
+ + + +
```

Standartlashtirish bo'yicha manfaatdor korxonalar va tashkilotlarning yoki asosiy tashkilotlarning vakolatli vakillari bo'lgan mutaxassislarni shakllantirish chaqiriladi:

```
====
#texnik qo'mitalar
Goskompriroda
Uz Davlat standarti
Goskomstroy
+\!+\!+\!+
O'lchovlar nazariyasining fundamental masalalarini o'rganish bilan
shug'ullanadigan metrologiyaning fundamental asoslarini ishlab chiqish
bo'limi:
====
#nazariy metrologiya
amaliy metrologiya
kvalimetriya
----
huquqiy metrologiya
++++
Nazorat qilish va boshqarish maqsadida qo'llaniladigan ishchi o'lchov
asboblari yordamida o'lchovlar:
#texnik o'lchovlar
dinamik o'lchov
teng bo'lmagan o'lchov
teng o'lchov
++++
Davlat metrologik nazorati va nazorati obyektlari hisoblanadi:
#standartlar, o'lchov asboblari, sinov asboblari
chora-tadbirlar
====
birliklar
o'lchash texnikasi
++++
Tekshirish natijasi:
#tekshirish belgisi taassurotlari va (yoki) tekshirish guvohnomasi
beriladi
tasdiqlash muhri
tekshirish sertifikati
o'lchov vositasini sertifikatlash sertifikati
++++
```

Eksperimenterning his-tuyg'ularining nomukammalligi, shuningdek, ularning natijalarini o'lchash va aniqlash jarayonida uning beparvoligi yoki e'tiborsizligidan kelib chiqadigan xatolar: #subyektiv (shaxsiy) xatolar qo'pol xatolar tasodifiy xatolar instrumental (apparat) xatolar + + + +Standart bu: #ixtiyoriy ravishda ko'p martalik foydalanish maqsadida mahsulotning xususiyatlari, ishlab chiqarish, foydalanish, saqlash, tashish, sotish va utilizatsiya qilish, ishlarni bajarish yoki xizmatlar ko'rsatish jarayonlarini amalga oshirish qoidalari va xususiyatlari belgilangan hujjat ob'ektning texnik reglamentlar, standartlar goidalari yoki shartnomalar shartlariga muvofiqligini tasdiqlovchi hujjat xalqaro shartnoma tomonidan qabul qilingan va texnik jihatdan tartibga solish ob'ektlariga qo'yiladigan talablarni qo'llash va amalga oshirish uchun majburiy talablarni belgilaydigan hujjat muomalaga chiqarilgan mahsulotlarning iste'molchilar talablariga muvofiqligini tasdiqlovchi hujjat ++++ Iste'molchining bajarilgan ish (ko'rsatilgan xizmat) narxini pasaytirish, kamchiliklarni o'zi yoki uchinchi shaxslar tomonidan bartaraf etish xarajatlarini qoplash, shuningdek ish (xizmat) uchun to'langan pul miqdorini qaytarish va shartnomani bajarishni rad etish natijasida etkazilgan zararning o'rnini qoplash uchun quyidagi muddatlarda qoplanishi kerak: ==== #10 kun 1 oy ==== 15 kun ==== 25 kun ++++ O'zbekiston Respublikasida majburiy sertifikatlashtirish bo'yicha ishlarni tashkil etish va o'tkazish: #"O'zstandart" Sertifikatlash organi

IEC

```
Ilmiy institut
++++
Bo'lim, uning predmeti nazariy metrologiya ishlanmalarini va huquqiy
metrologiya qoidalarini amaliyotda qo'llashdir:
#amaliy (amaliy) metrologiya
kvalimetriya
huquqiy metrologiya
nazariy metrologiya
++++
Ishchi o'lchov vositalariga ularning o'lchamlarini o'tkazish uchun
jismoniy miqdorlarning birliklarini takrorlash uchun standartlar va
namunaviy o'lchov vositalaridan foydalangan holda o'lchovlar:
#metrologik o'lchovlar
dinamik o'lchov
teng bo'lmagan o'lchov
teng o'lchov
++++
Davlat hududida dastlabki standartlar sifatida rasman tasdiqlangan
standartlar deviladi:
#milliy (davlat) standartlari
ish standartlari
boshlang'ich standartlar
o'lchash asboblari
Davlat metrologik nazorati va nazorati amalga oshirilmaydigan
hududlarda o'lchovlarning bir xilligini ta'minlashga qaratilgan va
kalibrlash ishlarini tashkil etish va o'tkazish bo'yicha belgilangan
talablar asosida harakat qiluvchi faoliyat va kalibrlash ishlari
sub'ektlari majmui:
====
#kalibrlash tizimi
tekshirish tizimi
tekshirish tizimi
sertifikatlash tizimi
+\!+\!+\!+
```

```
O'lchovlarning butun seriyasi davomida o'zgarmagan (kattalik va belgini
saqlang) tizimli o'lchash xatolari:
#doimiy xatolar
qo'pol xatolar
tasodifiy xatolar
instrumental (apparat) xatolar
Sifat qanday vazifalarni hal qilishga qaratilgan?
#belgilangan va nazarda tutilgan ehtiyojlarni qondirish
haqiqiy yoki potentsial muammolarni hal qilish
mahsulotlar, jarayonlar, ishlar, xizmatlar, ularning funktsional
maqsadiga muvofiqlik darajasini oshirish
ma'lum bir sohada buyurtma berishning optimal darajasiga erishish
+\!+\!+\!+
Tarmoqlararo ahamiyatga ega bo'lgan mahsulotlar, ishlar va xizmatlar
sifatiga davlat talablarini shakllantiradigan davlat standarti:
#GOST
====
OSt
====
STP Uz
====
YUz
+ + + +
Mahsulotlarning (yoki boshqa ob'ektlarning) texnik reglamentlar
talablariga, standartlar goidalariga yoki shartnomalar shartlariga
muvofiqligini tasdiqlash uchun huquqiy asoslar belgilanadi:
#"Texnik jihatdan tartibga solish to'g'risida"
"Iste'molchilar huquqlarini himoya qilish to'g'risida"
"Mahsulot va xizmatlarni sertifikatlash to'q'risida"
"Standartlashtirish haqida"
Savdo belgilari (javobni tanlang):
#ba'zi yuridik shaxslarning tovarlarini boshqa yuridik va jismoniy
shaxslarning o'xshash tovarlaridan ajratib turadigan belgilar
tovarlarni aniqlash uchun mo'ljallangan belqilar
```

```
iste'molchilarning afzalliklarini yaratish uchun mo'ljallangan mahsulot
ma'lumotlari
mahsulotning asosiy xususiyatlari haqida ma'lumot
O'zbekiston Respublikasida sertifikatlashtirish faoliyati O'zbekiston
Respublikasi qonunchiligiga asoslanadi:
#"Mahsulot va xizmatlarni sertifikatlash to'q'risida"
"Texnik jihatdan tartibga solish to'g'risida"
"Iste'molchilar huguqlarini himoya qilish to'q'risida"
"O'lchovlarning bir xilligini ta'minlash to'g'risida"
++++
Vakolatli organlar va shaxslarning o'lchash jarayonini boshqarish uchun
o'lchash jarayoni elementlarining normativ hujjatlar talablariga
muvofigligini baholash bo'yicha faoliyati:
#davlat metrologik nazorati
davlat metrologiya nazorati
davlat metrologiya xizmati
yuridik shaxslarning davlat metrologiya xizmati
++++
O'lchov jarayonida o'zgarib turadigan noaniqliklar:
#o'zgaruvchan xatolar
doimiy xatolar
====
qo'pol xatolar
tasodifiy xatolar
++++
Ta'sir etuvchi miqdorlar ta'sirida metrologik xususiyatlarning
o'zgarishini e'tiborsiz qoldirish mumkin bo'lgan shartlar:
====
#normal sharoitlar
ish sharoitlari
normallashtirilgan sharoitlar
dinamik sharoitlar
Mahsulotni sertifikatlashning quyidagi turlari mavjud:
#majburiy va ixtiyoriy
```

```
tezlik
amaliy va nazariy
to'a'ri
Metrologiyaning asosiy maqsadini ayting:
#ob'ektlar va jarayonlarning xossalari to'g'risidagi miqdoriy
ma'lumotlarni berilgan aniqlik va ishonchlilik bilan olish
o'lchovlarning aniqligi
standartlarning aniqligi
ob'ektlar sifatini kompleks miqdoriy baholash
Bir xil ishlash printsipiga asoslangan, bir xil dizaynga ega va bir xil
texnik hujjatlarga muvofiq ishlab chiqarilgan bir xil maqsadli o'lchov
vositalari to'plami:
#o'lchov vositasi turi
o'lchov vositalarining turini tasdiqlash
turini tasdiqlash sertifikati
tasdiglash belgisi
++++
Muvofiqlik sertifikati bu:
#ob'ektning texnik reglamentlar, standartlar goidalari yoki
shartnomalar shartlariga muvofiqliqini tasdiqlovchi hujjat
sertifikatlash ob'ektining ixtiyoriy sertifikatlashtirish tizimi yoki
milliy standart talablariga muvofiqliqi to'q'risida xaridorlarni
xabardor qilish uchun foydalaniladigan belgi
ixtiyoriy foydalanish maqsadida mahsulotning xarakteristikalari, uni
ishlab chiqarish, ishlatish, saqlash, tashish, sotish va yo'q qilish,
ishlarni bajarish yoki xizmatlar ko'rsatish jarayonlarini amalga
oshirish qoidalari va xususiyatlari belgilangan hujjat
====
O'zbekiston Respublikasining xalgaro shartnomasida gabul gilingan hamda
texnik jihatdan tartibga solish ob'ektlariga qo'yiladigan talablarni
qo'llash va amalga oshirishga qo'yiladigan majburiy talablarni
belgilovchi hujjat
+ + + +
Ushbu o'lchov asboblari faqat birliklarning o'lchamlarini
standartlardan ishchi o'lchov vositalariga o'tkazish uchun
mo'ljallangan:
```

```
#namunali o'lchash asboblari
standartlar
chora-tadbirlar
ishlaydigan o'lchov vositasi
Turli sabablarga ko'ra yuzaga kelgan elementar xatolarni qo'shish
natijasi:
====
#o'lchov xatosi
to'g'ri javob yo'q
katta
kichik
Fagat 0 va 1 giymatini oladigan ragam chagiriladi:
#ikkilik ragam
analog signal
eng oddiy signal
diskret signal
++++
Ushbu standartlar, qoida tariqasida, mahsulotlar, xizmatlar yoki
jarayonlarning tubdan yangi turlari, nazorat, o'lchash, sinov va tahlil
qilishning ilg'or usullari, shuningdek, noan'anaviy texnologiyalar va
ishlab chiqarishni boshqarish tamoyillari uchun ishlab chiqilgan va
tasdiglangan:
#Jamoat birlashmalari, ilmiy-texnikaviy va muhandislik jamiyatlari (STO)
standartlari
korxona standarti (STP Uz)
sanoat standartlari (OST)
texnik xususiyatlari (TU Uz)
Sertifikatlash tizimi bu:
#sertifikatlashtirish bo'yicha ishlarni bajarish qoidalari, uning
ishtirokchilari va umuman sertifikatlashtirish tizimining ishlash
qoidalari
====
sertifikatlashtirish organi tomonidan amalga oshiriladigan
ob'ektlarning texnik reglamentlar talablariga, standartlar goidalariga
yoki shartnomalar shartlariga muvofiqligini tasdiqlash shakli
```

```
ob'ektning texnik reglamentlar talablariga, standartlar qoidalariga
yoki shartnoma shartlariga muvofiqligini tasdiqlovchi hujjatli dalillar
mahsulotlar yoki boshqa ob'ektlarning texnik reglamentlar, standartlar
qoidalari yoki shartnomalar shartlariga muvofiqligini hujjatli
sertifikatlashning muayyan tartibi
+ + + +
O'zbekiston Respublikasida sertifikatlashtirish faoliyati O'zbekiston
Respublikasi qonuniga asoslanadimi?
#"Mahsulot va xizmatlarni sertifikatlash to'g'risida"
"Texnik jihatdan tartibga solish to'g'risida"
"Iste'molchilar huquqlarini himoya qilish to'g'risida"
"O'lchovlarning bir xilligini ta'minlash to'g'risida"
++++
Milliy metrologiya organining (O'zstandart agentligi) mamlakatda
foydalanish uchun qonuniylashtirilgan o'lchov vositalarining turini tan
olish to'g'risidagi garori:
#O'lchov vositalarining turini tasdiqlash
o'lchov vositalarini tekshirish
o'lchov vositalarini kalibrlash
O'zbekiston o'lchov vositalarining davlat reestrida ro'yxatdan
o'tkazilganligi
+ + + +
O'lchov natijasining o'lchangan qiymatning haqiqiy (haqiqiy) qiymatidan
chetlanishi:
#O'lchov xatosi
o'lchov xatosi
mutlaq xato
nisbiy xato
++++
ISO 9001 quyidagilarni anglatadi:
#ishlab chiqarish sifatini boshqarish tizimi.
mahsulot sifatini boshqarish tizimi
mehnat sifatini boshqarish tizimi
ekologik ishlab chiqarish sifatini boshqarish tizimi
```

++++

```
Bir yoki bir nechta fizik miqdorlarni o'lchash uchun mo'ljallangan va
bir joyda joylashqan funktsional jihatdan birlashtirilgan o'lchash
asboblari va yordamchi qurilmalar to'plami:
#O'lchashni sozlash.
o'lchov o'tkazgich
====
o'lchov
o'lchash moslamasi
++++
Qabul qilish yoki amalga oshirilgan o'lchov printsipiga muvofiq
o'lchangan jismoniy miqdorni uning birligi bilan taqqoslash usullari
to'plami:
====
# o'lchash usuli.
texnikasi o'lchash
metodologiyasi o'lchash
tadqiqotda o'lchash
++++
O'lchov natijasining o'lchangan migdorning birliklarida ifodalangan
haqiqiy (haqiqiy) qiymatidan og'ishi deyiladi:
____
# mutlag xató.
asbob xatosi
o'lchov xatosi
====
nisbiy xato
+\!+\!+\!+
Kalibrlash laboratoriyasi tomonidan metrologik tavsiflarning haqiqiy
qiymatlarini va davlat metrologik nazorati va nazorati ostida bo'lmagan
o'lchov vositalaridan foydalanishga yaroqliligini aniqlash va
tasdiqlash uchun bajariladigan operatsiyalar to'plami:
#O'lchov vositailarini kalibrlash
o'lchov vositalarini tekshirish
o'lchov vositalarini sertifikatlash
o'lchov vositalarini tekshirish
+ + + +
Bunday standartlar GOSTlar mavjud bo'lmagan yoki ularning talablarini
aniqlashtirish kerak bo'lgan faoliyat sohalarida ishlab chiqiladi:
====
#sanoat standaritlari (OST)
```

```
Korxona Standarti (STP Uz)
Jamoat birlashmalari, ilmiy-texnikaviy va muhandislik jamiyatlari (STO)
standartlari
Texnik xususiyatlari (TU Uz)
++++
Bir yoki bir nechta fizik miqdorlarni o'lchash uchun mo'ljallangan va
bir joyda joylashgan funktsional jihatdan birlashtirilgan o'lchash
asboblari va yordamchi qurilmalar to'plami
# O'lchaishni sazlash
o'lchov o'tkazgich
o'lchov
++++
o'lchash moslamasStandartlashtirishning predmeti nima?
# mahsulot, jaraiyon yoki xizmat, shuningdek, har qanday materiallar,
komponentlar, uskunalar, tizimlar, ularning muvofiqligi, protseduralari,
protokollari, funktsiyalari, faoliyat usullari
uskunalar, kalibrlash sertifikatlari, tovarlar
tekshirish sertifikatlari, mahsulotlar, xizmatlar
qoidalar, tizimlar va ularning muvofiqligi, tartiblari
```